

MAŁGORZATA KASPEREK-KAWAŁEK, AGNIESZKA ZIELIŃSKA

PROWADZENIE GOSPODARKI RYBACKIEJ W KONTEKŚCIE OBOWIĄZUJĄCEGO SYSTEMU UŻYTKOWANIA OBWODÓW RYBACKICH

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
ul. Zarzeczce 13B, 03-194 Warszawa
e-mail: organizacja@rzgw.warszawa.pl

1. Konkursy ofert a najczęstsze problemy

Forma składania ofert

Oferta musi zostać złożona w zamkniętej i nieoznaczonej kopercie zgodnie z § 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 stycznia 2007r. w sprawie konkursu ofert na oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego (Dz. U. z 2007 r. Nr 27, poz. 181 z późn. zm.).

Termin „nieoznaczona” oznacza, iż jedynymi informacjami, które mogą zostać wskazane na kopercie jest nazwa obwodu rybackiego, na jaki oferta jest składana. Jednocześnie informacja o nazwie obwodu musi pojawić się na kopercie ponieważ, do czasu konkursu nie istnieje możliwość otwarcia koperty, a brak wskazania, o jaki obwód chodzi uniemożliwi przekazanie oferty na właściwy konkurs. Niedopuszczalne jest więc oznaczanie koperty, które może wskazywać na nazwę oferenta, np. pieczętki. Jeżeli oferta jest przesyłana pocztą, nieoznaczoną kopertę z ofertą należy włożyć do koperty, która jest zaadresowana.

Oferent od momentu złożenia oferty, aż do czasu zawarcia umowy jest związany ofertą. Oznacza to, że złożonej oferty nie można cofnąć, zmienić, uzupełnić o dokumenty itp., nawet po otwarciu oferty.

Zakres oferty

Elementy oferty wskazane w § 7 ust. 1 pkt 1-6 bezwzględnie muszą być opisane w treści oferty. W przypadku elementów oferty, które zajmują większą ilość stron lub układ tekstu jest niestandardowy mogą zostać wskazane w załącznikach stanowiących integralną część oferty, jednakże załączniki powinny być podpisane przez oferenta lub osoby reprezentujące oferenta, te same, które podpisały ofertę. W ofercie należy również bezwzględnie wskazać osobę, której doświadczenie zawodowe i kwalifikacje będą podlegały ocenie. Jak wskazuje wykładnia językowa tego przepisu, należy wskazać jedną osobę, ponieważ tylko jedna osoba podlega ocenie.

Należy zauważyć, iż zasadą jest, że wszelkie dokumenty muszą być przedstawiane w oryginałach (lub mieć cechy oryginałów - np. poświadczony notarialnie), chyba że przepis prawa dopuszcza możliwość złożenia kopii dokumentu. Przykładem takiej regulacji

jest przepis § 7 ust. 6 pkt 1. Ustawodawca dopuścił możliwość składania kopii operatu rybackiego, ale opinia do tego operatu musi zostać złożona w oryginale lub mieć cechy oryginału.

Oferent załącza również kopie dokumentów poświadczających kwalifikacje i doświadczenie zawodowe osoby, która będzie podlegała ocenie, zgodnie z przepisami rozporządzenia.

Jak wynika również z wykładni językowej, terminy te nie są tożsame. Kwalifikacje zawodowe oznaczają nabytą wiedzę związaną z ukończeniem szkoły. Doświadczenie zawodowe zawsze związane jest z nabyciem umiejętności w wyniku praktycznego zastosowania nabytej wiedzy. Wobec powyższego, oferent jest obowiązany załączyć dokumenty potwierdzające kwalifikacje, np. dyplom ukończenia szkoły oraz doświadczenia zawodowego, np. świadectwo pracy, umowa o pracę.

Zaświadczenia

Do oferty należy załączyć zaświadczenia, o których mowa w ust. 6 pkt 5. Za wydanie zaświadczeń uiszcza się opłatę skarbową w formie określonej w ustawie o opłacie skarbowej. Potwierdzenie wniesienia takiej opłaty należy przesłać razem z wnioskiem o ich wydanie. Niedopełnienie tego obowiązku skutkuje nie wykonaniem czynności urzędowej.

Oświadczenie o niekaralności

W przypadku osób fizycznych sytuacja jest jasna, natomiast w przypadku osób prawnych mogą pojawić się wątpliwości co do tego kto powinien złożyć takie oświadczenie. Jeżeli oferentem jest podmiot wskazany w ustawie z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, tj. osoba prawna oraz jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną, z wyłączeniem Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz spółka handlowa z udziałem Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub związku takich jednostek, spółka kapitałowa w organizacji, podmiot w stanie likwidacji oraz przedsiębiorca nie będący osobą fizyczną, a także zagraniczna jednostka organizacyjna, wówczas oświadczenie składa podmiot zbiorowy, w imieniu którego działają osoby go reprezentujące.

2. Działania komisji konkursowej.

Komisja konkursowa jest powoływana przez dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej i działa w zakresie wskazanym w rozporządzeniu. Rozporządzenie jednoznacznie dokonuje podziału czynności pomiędzy komisję a dyrektora RZGW. Komisja i dyrektor działają niezależnie od siebie, a jedynym punktem stycznym tych działań jest obowiązek sprawdzania poprawności prac komisji z przepisami. Rozporządzenie i ustawa Prawo wodnewskazałarównieżzamkniętykatalogzaskarżaniarozstrzygnięćkonkursu. Oferent może wносить jedynie te środki zaskarżenia, które dopuszczają przepisy wyżej wskazanych aktów prawnych, tj. protest i środek wskazany w art. 13 ust. 5a ustawy Prawo wodne.

3. Stawka opłaty rocznej

Określona w Rozporządzeniu stawka opłaty rocznej jest stawką maksymalną i określana jest przez oferenta dla całego obwodu rybackiego, a nie poszczególnych jego części, np. kilku jezior oddzielnie. Ze względu na jej charakter nie może być ona przekroczona.

4. Problemy w prowadzeniu gospodarki rybackiej

a) Umowy traktowane są jako udzielenie zgody na użytkowanie obwodu rybackiego, a nie jako zbiór praw i zobowiązań obu stron umowy. Użytkownicy często sprawiają wrażenie, jakby nigdy nie przeczytali treści umowy. Są zdziwieni, że ciąży na nich jakieś zobowiązania. Dotyczy to głównie obowiązku przesyłania dokumentacji rybackiej oraz obowiązku powiadamiania o planowanych zarybieniach, czy zawodach wędkarskich.

Użytkownicy najczęściej wykonują gospodarkę rybacką zgodnie z wytycznymi zawartymi w operatach rybackich. Jest to niewątpliwie słuszne postępowanie, niemniej zobowiązania i ograniczenia, jakie nakłada na użytkownika operat rybacki nie są jedyną formą zobowiązań i ograniczeń. Użytkownik jest zobowiązany prowadzić gospodarkę rybacką zarówno zgodnie z operatem rybackim, jak również zgodnie z ofertą konkursową, na podstawie której sporządzona jest umowa użytkowania obwodu rybackiego, a także zgodnie z innymi przepisami prawa obowiązującymi w Polsce. Powszechnie stosowana jest, np. zamiana asortymentów zarybieniowych na własną rękę, choć nie dopuszcza tego ani oferta konkursowa, ani umowa użytkowania obwodu rybackiego. Kolejnym problemem jest usiłowanie rozliczania się z prowadzonej gospodarki rybackiej w okresach 3. lub 5. letnich. Umowa użytkowania obwodu rybackiego, jak również oferta konkursowa przewidują coroczne rozliczanie nakładów rzeczowo-finansowych na zarybienia.

Powszechnie jest prowadzenie gospodarki zarybieniowej opartej o założenia operatu rybackiego jako jedyne go wyznacznika dozwolonych działań. Oferta złożona w konkursie ofert jest traktowana jako jeden z dokumentów wymaganych rozporządzeniem o konkursie ofert na oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego, który jednocześnie nie zobowiązuje do niczego innego poza konkursem. O ile nie jest dokładnie skopiowana z operatu rybackiego, o tyle nie stanowi wiążącej propozycji prowadzenia gospodarki zarybieniowej.

Bardzo często, na skutek niesprzyjających warunków atmosferycznych, bądź chorób pojawiają się kłopoty związane z brakiem na rynku dostatecznej ilości niektórych asortymentów wiekowych ryb. Wskutek tego, mimo wcześniejszych kontraktacji, odpowiedni materiał zarybieniowy jest trudny do zdobycia. Jeżeli oferta konkursowa nie przewiduje zamiany na inny asortyment wiekowy, wówczas użytkownik ma trudności z wywiązaniem się z obowiązku prawidłowego ponoszenia nakładów rzeczowo-finansowych na zarybienia. Najistotniejsze jest to, aby informować o wszelkich trudnościach dyrektora RZGW.

b) Stosownie do przepisów art. 13 ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.) oraz art. 15 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 750 ze zm.), dyrektor RZGW w Warszawie oddał w użytkowanie obwody rybackie na podstawie przeprowadzonych konkursów ofert. Użytkownik zobowiązany jest prowadzić gospodarkę rybacką na podstawie zawartej z dyrektorem RZGW w Warszawie umowy i w zakresie w niej określonym.

Okręgi Polskiego Związku Wędkarskiego stanowią liczną grupę użytkowników obwodów rybackich. Mając w pamięci historyczne dokonania Polskiego Związku Wędkarskiego oraz jego cele statutowe, można było mieć nadzieję, że w obwodach rybackich objętych przez okręgi Polskiego Związku Wędkarskiego prowadzona gospodarka rybacka i sposób wywiązywania się z zawartych umów użytkowania obwodu rybackiego stanowią będą modelowy przykład dobrego użytkownika i prawidłowej współpracy z RZGW. Rzeczywistość okazuje się diametralnie różna od oczekiwań. Kilka okręgów PZW w sposób lekceważący traktuje zobowiązania wynikające z zawartej z dyrektorem RZGW w Warszawie umowy. Prowadzą gospodarkę rybacką nie tylko niezgodnie z zawartymi umowami użytkowania obwodu rybackiego, ale również niezgodnie z operatem rybackim.

Zaistniałe problemy nie wynikają z nadmiernie skomplikowanych przepisów czy przeszkód natury administracyjnej, ponieważ większość okręgów PZW, będących użytkownikami rybackimi, doskonale radzi sobie z wywiązywaniem się z zobowiązań nałożonych umowami użytkowania obwodu rybackiego i wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

Należy zauważyć, że niewywiązanie się z warunków umowy użytkowania obwodu rybackiego będzie skutkowało wydaniem zaświadczenia o nie należyтым wywiązywaniu się przez oferenta z obowiązku ponoszenia nakładów rzeczowo-finansowych w okresie ostatnich 3 lat przed dniem wywieszenia ogłoszenia o konkursie zgodnie z § 7 ust. 6 pkt. 5 rozporządzenia.

5. Zabezpieczenia

Zabezpieczenia dotyczą:

- nakładów rzeczowo- finansowych na zarybienia,
- uiszczania opłaty rocznej,
- dodatkowego wyznaczonego przez RZGW w Warszawie trzymiesięcznego terminu zapłaty zaległości z tytułu umowy użytkowania obwodu rybackiego (nie dotyczy wszystkich zabezpieczeń).

a) Akt notarialny – art. 777 kpc

Zgodnie z przepisem art. 777 kpc tytułem egzekucyjnym jest akt notarialny, w którym dłużnik poddaje się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej do wysokości w akcie wprost określonej albo oznaczonej za pomocą klauzuli waloryzacyjnej.

Akt określa warunki, które upoważniają wierzyciela do prowadzenia przeciwko dłużnikowi egzekucji na podstawie tego aktu o całość lub część roszczenia, jak również termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności.

Aby ustanowić taki akt musi istnieć podstawa prawna jego sporządzenia, czyli umowa, która będzie zabezpieczona w takiej formie. Wobec czego umowa użytkownika będzie zawierać klauzulę wyznaczającą termin przedłożenia zabezpieczenia. W przypadku nie przedstawienia takiego zabezpieczenia umowa zostaje rozwiązana.

Taki akt notarialny musi określać: dłużnika i wierzyciela, świadczenie pieniężne, warunki upoważniające wierzyciela do prowadzenia egzekucji, termin, w którym wierzyciel może wystąpić o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu.

b) Hipoteka

Dłużnik obciąża swoją nieruchomością prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić swojej wierzytelności z owej nieruchomości.

Dokumenty niezbędne:

- aktualna wycena nieruchomości dokonana przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego (ważna trzy miesiące),
- odpis z księgi wieczystej, na której ma być ustanowiona hipoteka,
- akt notarialny oświadczający ustanowienie na rzecz RZGW w Warszawie hipoteki do określonej kwoty.

Strony muszą udać się do notariusza, gdyż umowa ustanawiająca hipotekę musi być zawarta w formie aktu notarialnego (niezachowanie tej formy skutkuje nieważnością umowy). Następnie należy złożyć umowę ustanawiającą hipotekę nieruchomości do sądu prowadzącego księgę wieczystą nieruchomości. Sąd rejonowy właściwy miejscowo dla nieruchomości dokonuje odpowiedniego wpisu, a następnie zawiadamia o tym fakcie. Do powstania hipoteki niezbędny jest wpis w księdze wieczystej.

c) Blokada środków finansowych na rachunku bankowym

Dokumenty niezbędne:

- oryginały dokumentów potwierdzających zablokowanie na rachunku bankowym przez przyszłego użytkownika środków pieniężnych na rzecz RZGW w Warszawie,
- upoważnienie RZGW w Warszawie do wypłaty środków pieniężnych zablokowanych na rachunku bankowym w przypadku nie wywiązywania się przez przyszłego użytkownika z nakładów na zarybienia, uiszczenia opłaty rocznej oraz dodatkowego wyznaczony przez RZGW w Warszawie terminu zapłaty zaległości z tytułu umowy użytkownika obwodu rybackiego.

d) Weksel in blanco

Dokumenty niezbędne:

- weksel in blanco,
- potwierdzenie dokonania opłaty skarbowej.

WEKSEL WŁASNY	
, dniazapłacę za ten sola weksel bez protestu na zlecenie	
kwotę (słownie:.....)	
pieczęć firmy	pieczęć funkcyjna
Jan Kowalski PESEL: 123456789	
płatny	

Rys.1. Weksel osoby prawnej - wpisanej do KRS.

Podpisanie weksła

- weksel powinien zostać podpisany na dole przedniej strony przez osoby reprezentujące, zgodnie z odpisem z KRS podmiotu,
- jeżeli weksel podpisuje inna osoba, powinna ona legitymować się stosownym pełnomocnictwem, podpisanym przez osoby upoważnione zgodnie z odpisem z KRS podmiotu i opatrzonym datą wcześniejszą niż data wystawienia weksła,
- spółka powinna przystawić swoją pieczęć firmową,
- poniżej osoba reprezentująca podpisuje się własnoręcznie, czytelnym podpisem pełnym imieniem i nazwiskiem lub nieczytelny podpis należy poniżej w nawiasie opisać czytelnym pełnym imieniem i nazwiskiem, najlepiej drukowanymi literami,
- poniżej podpisu osoby reprezentującej należy podać jej numer PESEL, poprzedzając go wyrazem „PESEL”,
- na przedniej stronie weksła nie dokonuje się poza tym jakichkolwiek innych wpisów ani skreśleń.

Udzielanie poręczeń wekslowych i wypełnianie oświadczeń

Osoby, które reprezentują podmiot udzielają poręczenia wekslowego:

- każda osoba udzielająca poręczenia wekslowego na odwrotnej stronie weksła własnoręcznie wpisuje wyraz „Poręczam” i składa pod nim swój podpis,
- poniżej podpisu danej osoby należy podać jej numer PESEL, poprzedzając go wyrazem „PESEL”

Oprócz umieszczenia poręczenia na wekslu każdy z poręczycieli wypełnia odrębne Oświadczenie.

6. Prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej na ciekach nie ujętych w umowach zawieranych przez ANR

W wyniku zmiany ustawy Prawo wodne skrócono termin na przekazanie umów zawieranych przez ANR na prowadzenie gospodarki rybackiej. Dotychczasowi dzierżawcy, zgodnie z zawartymi umowami, mieli prawo korzystania z jezior wskazanych w tych umowach. Pojawiła się kwestia co robić, np. z ciekami łączącymi jeziora będące w użytkowanie jednego lub więcej podmiotów.

Według opinii Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej możliwe jest zastosowanie następującej procedury:

- 1) indywidualne przeanalizowanie możliwości i zasadności ustanowienia nowych obwodów rybackich na ciekach łączących jeziora,
- 2) analiza prawna możliwości rozszerzenia umów o cieki łączące jeziora.